

วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวิธีการศึกษา ประชากรในการศึกษาวิจัย การสุ่มตัวอย่าง การทดสอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการสรุปผลข้อมูล ซึ่งในรายละเอียดจะแตกต่างกันไปตามหัวข้อวิทยานิพนธ์แต่ละเล่ม วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวิธีการและขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนการทำวิจัย

สิ่งสำคัญในขั้นแรกของการทำวิทยานิพนธ์ คือ การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องในระยะเวลาที่ผ่านมา รวมทั้งแนวความคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาผสมกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2475 เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า จากนั้นทำการเลือกประชากรในการศึกษา การทดสอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการสรุปผลการศึกษาวิจัย

2. การเลือกประชากรในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ ได้ทำการศึกษากับประชากรในพื้นที่เขตอำเภอย้าย แกลง จ.นครราชสีมา จำนวน 508 ชุด จากจำนวนประชากร 86,463 คน ซึ่งประกอบด้วย 10 ตำบล 109 หมู่บ้าน โดยทำการศึกษาทุกตำบล แบ่งแบบสอบถามออกโดยคำนึงถึงจำนวนประชากรเป็นหลัก เพื่อให้ข้อมูลกระจายอย่างทั่วถึง และการตอบแบบสอบถามได้พิจารณาเลือกประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม เป็นบุคคลที่มีความเชื่อถือได้พอสมควร ประกอบกับได้คัดเลือกผู้ช่วยวิจัยเป็นบุคคลในท้องถิ่น และมีความรู้ความเข้าใจคำถามในแบบสอบถามเป็นอย่างดี ซึ่งสามารถลดปัญหาการสื่อความหมาย และทำให้ตอบแบบ

สอบถามตรงประเด็นมากขึ้น เนื่องจากมีความคุ้นเคยกับผู้ช่วยวิจัยเป็นพื้นฐานอยู่ก่อนแล้ว

3. วิธีการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาเรื่องกระบวนการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อาจจำแนกการศึกษาเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรก เป็นการศึกษาโดยอาศัยข้อมูลเอกสารที่มีอยู่แล้ว (existing data) และในส่วนที่สองเป็นการศึกษาโดยวิธีการสำรวจ (survey research) ทั้งนี้ หลักการและการดำเนินการปฏิบัติจริงในการดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนต่อเนื่อง ตามลำดับดังนี้

1. การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาทฤษฎี และแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งลักษณะโครงสร้างของการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ อย่างเช่นเอกสารประเภทรายงาน ได้แก่ แบบรายงานผลการปฏิบัติงานของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในรอบปี ของอำเภอ, กฎหมาย ระเบียบ และคำสั่ง ได้แก่ การศึกษาข้อมูลที่เป็นระเบียบข้อกฎหมาย โดยใช้ข้อมูลจากกรมการปกครอง รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะการปฏิบัติงานตามบทบาทที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457, เอกสารสิ่งตีพิมพ์ ได้แก่ บทความ ปาฐกถา หรือข้อเขียนประเภทประมวลเรื่องต่าง ๆ และเอกสารวิจัย ได้แก่ ผลงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ งานเขียนทางวิชาการ อันเป็นหลักฐานทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

2. การวิจัยสำรวจ

การวิจัยในส่วนนี้ ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์เป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 วิธีการศึกษากระบวนการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ในการศึกษาวิจัย เรื่องกระบวนการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในส่วนนี้จะกล่าวถึงปัจจัยที่เป็นเครื่องชี้วัดของประชากรในพื้นที่ ในการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ อย่างไร โดยจะพิจารณาจากขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ทั่วไป หรือสภาพของผู้ตอบ กับความสัมพันธ์ของคุณสมบัติที่ควรจะเป็นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และการยอมรับการเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จากประชาชนในพื้นที่ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร อย่างเช่น ฐานะทางเศรษฐกิจ อายุ ฯลฯ

2. คำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ควรจะเป็นตามความเห็นของผู้ตอบเป็นกระบวนการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยพิจารณาจากสภาพของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มากกว่าที่จะพิจารณาตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ที่ได้กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ การศึกษาในส่วนนี้จะเน้นหนักไปในเรื่องของ อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ สภาพาสสมรส ว่ามีการพัฒนาแนวความคิดของผู้ตอบที่เปลี่ยนแปลงไปในการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไปอย่างไร ซึ่งผู้ศึกษาได้นำไปอธิบายในบทที่ 5

3. คำถามเกี่ยวกับการยอมรับ ความเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยพิจารณาจากกรอบแนวความคิด และทฤษฎีของ Harold D. Lasswell ประกอบด้วย อำนาจ ความศรัทธาในถือ ความยุติธรรม ความนิยมชื่นชอบ ความกินดีอยู่ดี ความมั่งคั่ง ความรอบรู้ และทักษะ

4. คำถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นการศึกษาบทบาทที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สร้างการยอมรับจากประชาชน โดยใช้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ที่ได้รับเลือกตั้งเข้ามาแล้ว ซึ่งมีผลต่อการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในครั้งต่อไป โดยการพิจารณาจะใช้บทบาทที่กำหนดตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองที่ พ.ศ. 2457 กอปรกับทฤษฎีของไลเกริต ที่แบ่งผู้นำออก 4 ประเภท ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2

2.2 ตัวแปรในการวิเคราะห์

ตัวแปรในการศึกษาในเรื่องนี้ ประกอบไปด้วยตัวแปร 2 ประเภทคือ

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ซึ่งเป็นตัวแปรสาเหตุ ที่มีอิทธิพลและยังผลให้เกิดความแตกต่างในการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในท้องถิ่นได้ ประกอบด้วย อายุ เพศ ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อยู่อาศัย อาชีพ ความผูกพันในหมู่บ้าน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งตัวแปรอิสระดังกล่าวนี้ จะมีผลต่อการเลือกสรร

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2. ตัวแปรตาม (dependent variables) เป็นตัวแปรที่ผันตามอิทธิพลของตัวแปรอิสระ ในที่นี้ได้แก่ คุณสมบัติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ควรจะเป็น โดยอาศัย อายุ การศึกษา ประสบการณ์ ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ สถานภาพสมรส เป็นเครื่องชี้วัดในกระบวนการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, การยอมรับความเป็นผู้นำ และบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในท้องถิ่น

2.3 นิยามตัวแปร

จากการวิจัย เรื่อง กระบวนการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ศึกษาขอให้คำจำกัดความตัวแปรบางตัว เพื่อสร้างความเข้าใจในการอธิบาย และวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านความสำเร็จ หมายถึง องค์ประกอบที่ประกอบไปด้วย ฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี การมีระดับการศึกษาที่ดี และการมีสถานภาพสมรสโสด, อายุที่พอประมาณ (ตั้งแต่ 25 ปี - 42 ปี) เป็นองค์ประกอบที่ประชาชนใช้ในการตัดสินใจเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน

2. ปัจจัยด้านขนบธรรมเนียมประเพณี หมายถึง องค์ประกอบที่ประกอบไปด้วย ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ และความมีอาวุโส ซึ่งในที่นี้หมายถึงความมีอายุมาก (ประมาณ 43 ปีขึ้นไป) เป็นองค์ประกอบที่ประชาชนใช้ในการพิจารณาตัดสินใจ ในการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3. ระดับการศึกษาของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง การศึกษาในระดับประถมศึกษา จนถึงปริญญาตรี หรือสูงกว่า โดยได้แบ่งระดับการศึกษาที่ประชาชนถือว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีระดับการศึกษาสูงต่ำต่างกัน โดยในที่นี้จะพิจารณาเฉพาะระดับการศึกษาต่ำ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความรู้ในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา และระดับการศึกษาที่สูง คือ ระดับการศึกษาตั้งแต่อาชีวศึกษา ขึ้นไป

4. ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง การพิจารณาเฉพาะรายได้ต่อปีของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเท่านั้น เนื่องมาจากเป็นรายได้ที่หมุนเวียนระหว่างรายรับและรายจ่าย ซึ่ง

ผู้ศึกษาเห็นว่า ทรัพย์สินถาวร ที่เป็นสังหาริมทรัพย์นั้น เป็นพื้นฐานของรายได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาด้วย สามารถดูผลได้จากรายได้ที่เพิ่มขึ้นมาอย่างเดียวกันน่าจะเป็นไปได้ ผู้ศึกษาได้แบ่งระดับของรายได้ออกเป็น 2 ช่วงในการตอบแบบสอบถามของประชาชน คือ กำหนดผู้ใหญ่บ้าน ที่ถือว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำ คือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีรายได้ ต่ำกว่า 66,720 บาท โดยใช้เกณฑ์ของอัตราเงินเดือนข้าราชการ ระดับ 3 ชั้น 2 เทียบเท่าปริญญาตรี เนื่องจาก กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่สามารถทำรายได้ ในอัตราของข้าราชการที่จบปริญญาตรี ผู้ศึกษาเห็นว่า ต้องมีฐานะเศรษฐกิจพอสมควร ส่วนกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีรายได้ ตั้งแต่ 66,720 บาทขึ้นไป ถือว่ามีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดี

5. สถานภาพสมรส หมายถึง กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่แต่งงานแล้ว หรือ ยังไม่แต่งงาน ในที่นี้กล่าวว่า สถานภาพสมรสที่ต่ำ คือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่มีภาระทางครอบครัว แต่งงานแล้ว ส่วนสถานภาพสมรสที่สูง คือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่มีสถานภาพสมรสโสด ยังไม่มีภาระทางครอบครัว

6. อายุ หมายถึง การพิจารณาเฉพาะกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุสูง ต่ำ เท่านั้น ในที่นี้ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุน้อยหรือสูง คือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปี - 42 ปี และกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุมาก หรือต่ำ คือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอายุตั้งแต่ 43 ปี ขึ้นไป

7. ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ คือ การมีครอบครัวที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้านเดียวกันเป็นระยะเวลาาน ซึ่งในการวิจัยได้พิจารณาความสัมพันธ์ทางเครือญาติในเชิงลบ และบวก คือ กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติต่ำ หมายถึง การเลือกสรรกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนเห็นว่า ไม่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ส่วนการมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติสูง หมายถึงการเลือกสรรกำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนพิจารณาจากความสัมพันธ์ทางเครือญาติเป็นสิ่งสำคัญ

8. การยอมรับความเป็นผู้นำ เป็นการเอาแนวความคิดของ Harold D. Lasswell มาพิจารณาในการเลือกสรร กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน โดยเห็นว่า ในปัจจุบันประชาชนอาศัยปัจจัยด้านความสำเร็จมากกว่าปัจจัยด้านขนบธรรมเนียมประเพณี มาพิจารณาในที่นี้หมายถึง การยอมรับความเป็นผู้นำในระดับต่ำ คือ การนำเอาองค์ประกอบของปัจจัยด้านขนบธรรมเนียม

ประเพณีมาพิจารณา คือ อำนาจ ส่วนการยอมรับความเป็นผู้นำ ในระดับสูง คือ การนำเอาองค์ประกอบของปัจจัยด้านความสำเร็จมาพิจารณา อันได้แก่ความมุ่งมั่น, ความรอบรู้, ความนิยมชื่นชอบ มาพิจารณา

9. บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง บทบาทที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แสดงออกมาในระหว่างที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาชนสามารถพิจารณาในการเลือกสรรต่อไป หรือบทบาทในการแสดงออกก่อนที่จะได้เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ประชาชนนำมามีส่วนในการตัดสินใจ โดยในที่นี้หมายถึงบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในระดับต่ำ คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีลักษณะเผด็จการ ตามทฤษฎีของ Likert ส่วนกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีบทบาทในระดับสูง คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในการตัดสินใจ ฯลฯ

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมา 1 ชุด ลักษณะคำถามเป็นแบบปิดทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล โดยเนื้อหาในแบบสอบถามได้จากแนวความคิดและทฤษฎีที่ได้ระบุไว้ในบทที่ 2 ได้นำแนวความคิด และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ในบทที่ 3 มาสร้างเป็นแบบสอบถามให้สอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้ สำหรับเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนแรก เป็นคำถามข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา เพศ อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่อยู่ในหมู่บ้าน สถานที่เกิด

สำหรับในส่วนที่ 2, 3 และ 4 เป็นแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน, การยอมรับความเป็นผู้นำ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) จำนวน 55 ชุด 10 ตำบล โดยพิจารณาจากจำนวนประชากรในพื้นที่ที่จะทำการศึกษาเป็นหลัก รายละเอียดมี ดังต่อไปนี้

- ตำบลห้วยแถลง จำนวน 7 ชุด
- ตำบลตะโก จำนวน 6 ชุด
- ตำบลหินดาด จำนวน 7 ชุด
- ตำบลห้วยประทิว จำนวน 5 ชุด

- ตำบลหล่งตะเคียน จำนวน 5 ชุด - ตำบลห้วยแคน จำนวน 5 ชุด
- ตำบลกงรถ จำนวน 5 ชุด - ตำบลจี่ว จำนวน 5 ชุด
- ตำบลเมืองพลับพลา จำนวน 5 ชุด - ตำบลทับสวาย จำนวน 5 ชุด

แบบสอบถามที่ทดสอบ ผู้ศึกษาได้พยายามกระจายทั้งอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ เพื่อที่จะได้ข้อมูล มาแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามในการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการทดสอบแบบสอบถาม เพื่อแสดงว่า เครื่องมือในการวัดนี้มีระดับของความน่าเชื่อถือสูง เมื่อนำไปวัดกับข้อมูลที่ศึกษา ทำให้ได้ผลการศึกษามีความสมบูรณ์มากขึ้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ควรจะเป็น มีจำนวนคำถาม 38 ข้อ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การทดสอบข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ควรจะเป็น

	t	sig
1. ทั้งในอดีตและปัจจุบัน การเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่ จะยึดถือบุคคลที่มีอาวุโสเป็นสิ่งสำคัญ	1.02	.120
2. อายุของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ใช่สิ่งสำคัญในการปกครอง ประชาชน และการพัฒนาท้องถิ่น	-3.43	.003**
3. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีอายุน้อย แต่มีความรู้ความสามารถ ก็สามารถดำรงตำแหน่งนี้ได้	-1.93	.067
4. การเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้น อายุเป็นปัจจัยสำคัญ ถึงแม้ว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะมีความรู้ไม่น้อยก็ตาม	-2.44	.024*

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	t	sig
5. การเคารพยกย่อง เชื่อฟังความคิดเห็นของผู้ที่มีอาวุโส เป็นสิ่งที่ต้องยึดถือปฏิบัติทุกกรณี	-1.13	.273
6. ท่านควรเชื่อฟังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีอาวุโสมากกว่า เชื่อฟังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความรู้ดี แต่อายุน้อย	-1.00	.329
7. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความคล่องแคล่วว่องไวส่วนใหญ่ จะมีอายุน้อย	-1.70	.104
8. การไม่มีพันธะทางครอบครัว ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว กระฉับกระเฉง	-2.09	.049*
9. สถานภาพสมรส ไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-.02	.987
10. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นโสด ไม่มีพันธะทางครอบครัว สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	-2.40	.026*
11. การแต่งงาน ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีพันธะทางครอบครัว	-1.48	.155
12. ญาติพี่น้องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนสำคัญในการผลักดัน การเข้าสู่ตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	.83	.416
13. บุคคลที่ไม่ประสบความสำเร็จในงาน แต่ได้รับการสนับสนุน จากญาติพี่น้อง ก็สามารถได้รับเลือกเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านได้	1.00	.331
14. ในปัจจุบันสังคมไทย ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ มีความสำคัญและมีอิทธิพลอยู่มาก	-.76	.455

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	t	sig
15. ความรู้ความสามารถในอาวุธที่ดี ในการปกครองของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-1.52	.142
16. การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ชั้น เป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชนทั่วไปให้การยอมรับ เชื่อฟัง และปฏิบัติตาม	-2.66	.015*
17. การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นผู้ที่มีความชำนาญ เช่น การ พูด, เป็นช่างฝีมือ ฯลฯ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประชาชน ทั่วไปให้การยอมรับ	-2.29	.032*
18. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับการศึกษายิ่งสูงมากเท่าไร ก็ ยิ่งช่วยให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นไปได้ด้วยดี	-2.66	.015*
19. ในปัจจุบัน การเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเราจะดูที่การศึกษา และความสำเร็จมากกว่าความมีอาวุโส	-2.87	.009**
20. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ เป็นสิ่งที่น่ายกย่อง	-1.98	.061
21. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่มีลักษณะเป็นผู้นำ จะเป็นบุคคลที่มีความรู้	-.423	.000**
22. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในปัจจุบัน จำเป็นต้องมีความรู้เป็นสิ่ง สำคัญ เพราะนับวันสังคมยิ่งมีความเจริญมากขึ้นเรื่อย ๆ	-2.72	.013*
23. ท่านต้องปรึกษาหารือกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความรู้สูง เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมและตัวท่านเอง	-4.04	.001**
24. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่ เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ	-1.96	.063
25. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความรู้ดี จะมีอายุน้อย	-.02	.843

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	t	sig
26. การเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่จำเป็นต้องเลือกบุคคลที่มีความรู้มาเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	- .92	.369
27. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีหรือไม่มีการศึกษา ไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	- .87	.395
28. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มักจะเป็นที่ยอมรับจากประชาชนมาก	-2.14	.045*
29. ฐานะทางเศรษฐกิจของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีส่วนผลักดันการเข้าสู่ตำแหน่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-1.00	.331
30. บุคคลที่ได้รับเลือกเข้าดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำเป็นต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจดีหรือค่อนข้างดี	-2.64	.015*
31. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ของตนเองแล้ว ยังต้องช่วยเหลืองานประเพณี งานเทศกาล ฯลฯ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จำเป็นต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจดี เนื่องจากค่าตอบแทนไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย	-2.92	.008**
32. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องมีฐานะทางเศรษฐกิจดี เนื่องจากต้องช่วยเหลือราษฎรในเรื่องส่วนตัวด้วย เช่น การเช่าที่ดิน	-3.71	.001**
33. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับการศึกษาจากภายนอกหมู่บ้าน ตั้งแต่เล็ก ถือว่าเป็นการสร้างประสบการณ์จากภายนอก	- .59	.559
34. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เคยทำงานอยู่ภายนอกหมู่บ้าน เป็นเวลานาน ทำให้สามารถพัฒนาหมู่บ้านได้ดี	-2.46	.023*

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

	t	sig
35. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับประสบการณ์จากภายนอกเป็นเวลานาน ๆ ไม่สามารถช่วยพัฒนาหมู่บ้านได้ เพราะไม่มีความผูกพันกับประชาชนในหมู่บ้าน	- .37	.718
36. ประสบการณ์ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ใช่สิ่งสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้าน	.75	.459
37. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีประสบการณ์จากการดูงาน ก็ช่วยพัฒนาหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี	- .03	.977
38. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่เดิมนั้น อาศัยความเป็นอาวุโสถือว่า ผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อน ย่อมมีประสบการณ์มากกว่าคนอื่น ๆ ในหมู่บ้าน	.02	.988

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับ ความเป็นผู้นำ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทั้งในปัจจุบันและที่ควรจะเป็น ตามทฤษฎีของ Harold D. Lasswell มีจำนวนคำถามทั้งหมดในส่วนนี้จำนวน 19 คำถาม ได้แก่

ตารางที่ 4.2 การทดสอบเกี่ยวกับการยอมรับ ความเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

	t	sig
1. ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับโครงการที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เสนอ มา ท่านก็ยังเข้าร่วมดำเนินงานด้วยเพราะท่านเกรงกลัว กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-5.45	.000**
2. หากประชาชนไม่มาร่วมโครงการในหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสมควรที่จะไปขู่บังคับให้มาทำเพราะถือว่าเป็น ประโยชน์ร่วมกัน	3.53	.002**
3. ทุกคนในท้องถิ่น ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยไม่มีข้อโต้แย้ง	-1.39	.180
4. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่เพียงให้คำแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนมากกว่าการชี้แนะประชาชน	.78	.442
5. การปกครองลูกบ้าน ในระบบเจ้าขุนมูลนาย ยังเป็นสิ่ง จำเป็นในการปกครองปัจจุบัน	-4.02	.001**
6. การมีพรรคพวก โดยเฉพาะพวกเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หากมีเรื่องหรือปัญหา กำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะช่วยเหลือท่าน ได้ดี	-4.34	.000**
7. เมื่อมีมีการระดมแรงงานมาช่วยกันสร้างสิ่งสาธารณ ประโยชน์ เช่น สะพาน ถนน โดยไม่มีค่าตอบแทน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านของท่านมักเรียกชาวบ้านมาปฏิบัติอย่าง สมัครใจ โดยไม่ได้ขู่เชิญบังคับ	-1.30	.209

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	t	sig
8. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสามารถเรียกประชาชนในหมู่บ้าน มาประชุมอบรมชี้แจง โดยพร้อมเพรียงกันเสมอ	-2.33	.199
9. ท่านและประชาชนในท้องถิ่น ต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โดยไม่ได้แย้ง	-1.13	.273
10. ถ้ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ขอร้องให้ท่านสละที่ดิน เพื่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ในหมู่บ้าน ท่านยินดีที่จะช่วยเหลือโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน	-.48	.638
11. การขอความร่วมมือจากประชาชนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่จำเป็นต้องออกไปขอร้อง เนื่องจากประชาชนมีความชื่นชอบและนิยมกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นปกติอยู่แล้ว ประชาชนยินดีให้ความร่วมมือเสมอ	.12	.909
12. การที่ประชาชนอยู่ดีกินดี ที่เกิดจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้ประชาชนเชื่อฟังกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-5.79	.000**
13. ท่านยอมรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สาเหตุหนึ่งมาจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความชำนาญในเรื่องต่าง ๆ สามารถให้ความกระจ่างในเรื่องที่ท่านไม่เข้าใจได้	-3.10	.005**
14. ความสำเร็จในหน้าที่การงาน ไม่มีส่วนผลักดันในการเลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	-3.27	.004**

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

	t	sig
15. กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่เลือกมา ต้อง เป็นบุคคลที่ติดตามความเคลื่อนไหวทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม	-3.70	.001**
16. กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว มนุษย์สัมพันธ์ดี ทำให้สามารถประสานงานได้ดี	No Variance	
17. การที่กำหนด ผู้ใหญ่บ้านมีร่างกายที่สมบูรณ์ อายุพอสมควร ทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติหน้าที่	-2.26	.035*
18. การตัดสินใจที่ผิดพลาดในหมู่บ้านของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือว่าเป็นสิ่งที่ได้เดิชาดและยอมรับในหมู่ประชาชน	-.71	.035*
19. ความยุติธรรมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ไม่จำเป็นในการปกครองดูแลหมู่บ้าน	-5.50	.000**

ส่วนที่ 4 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประกอบไปด้วยกรอบความคิดของ Rensis Likert ที่จำแนกผู้เ้าออก 4 ประเภทในการปกครองท้องถิ่น รวมถึงบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 มีจำนวน 13 คำถาม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แบบทดสอบเกี่ยวกับบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

	t	sig
1. การดำเนินการเรื่องต่าง ๆ ภายในหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะทำการประชุมขอความเห็นจากประชาชน ก่อนเสมอ	.29	.773
2. การทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นเรื่องที่ชาวบ้าน ต้องรู้เห็นและต้องติดตามอย่างสม่ำเสมอ	-2.19	.042*
3. การทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนไม่จำเป็นต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยว เพราะประชาชนมอบอำนาจสิทธิขาด ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตัวแทนของประชาชนอยู่แล้ว	-4.26	.000**
4. การให้ความช่วยเหลือของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กับประชาชน ในเรื่องต่าง ๆ โดยไม่หวังผลตอบแทนเป็นสิ่งจำเป็น	-2.13	.048*
5. ตามสุภาษิตที่ว่า "ฝูงโคย่อมตามจ่าฝูง ฝูงชนตามผู้นำ" ใช้ได้ในท้องถิ่น หมายถึงประชาชนในท้องถิ่นต้องทำตาม คำสั่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบ้านเสมอ	-5.70	.000**
6. การปกครองประชาชน โดยวิธีการที่สุภาพนุ่มนวลและ อ่อนโยนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการ มากที่สุด	-2.78	.012*
7. งานประเพณี งานเทศกาลต่าง ๆ ในท้องถิ่น เช่น งาน บวช ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่จะต้องทำ และมีส่วนร่วมด้วย	-9.67	.000**

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	t	sig
8. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีบทบาทหน้าที่เฉพาะที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น	-9.90	.000**
9. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านปกครองลูกบ้าน โดยถือเอาความเห็นของตนเองเป็นสำคัญ เนื่องจากประชาชนให้เลือกกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาแล้ว	No Variance	
10. การวิจารณ์การทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสิ่งที่ทำได้ แต่การตัดสินใจควรรให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้พิจารณา	-1.40	.179
11. การทำงานร่วมกันระหว่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกับประชาชนนั้น การแก้ปัญหาร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญที่สุด	No Variance	
12. แม้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นบุคคลที่ประชาชนเลือกขึ้นมา แต่ผลงานที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทำ เกิดจากการผลักดันของประชาชนเป็นหลัก	-2.60	.018*
13. การปฏิบัติหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ได้รับเลือกมาแล้ว ไม่มีผลกระทบต่อ การเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครั้งต่อไป	-2.37	.029*

เมื่อได้สร้างแบบสอบถามในชุดแรกขึ้นแล้ว จึงได้นำไปทดลองศึกษา (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา จำนวน 55 ชุด จำนวน 10 ตำบลในเขตอำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา เพื่อที่จะหาข้อผิดพลาดของแบบสอบถาม และเสริมในส่วนที่ขาดไป เมื่อทราบจุดบกพร่องของแบบสอบถามแล้ว ก็นำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อที่จะได้นำออกไปใช้ในการศึกษาวิจัยต่อไป

2.5 การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้จัดทำในระยะเวลาประมาณ 3 เดือน หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความและเพิ่มเติมแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์แล้ว ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในสนาม และเข้าสังเกตการณ์โดยตรง (participant observation) โดยเข้าร่วมกิจกรรมของท้องถิ่น สอบถามทัศนคติต่าง ๆ เกี่ยวกับการเลือกสรร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อให้ทราบทัศนคติของการยอมรับตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกสรรของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ผู้ที่ออกไปสัมภาษณ์จะเป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในท้องที่ของการศึกษา ทำให้เกิดการคุ้นเคยกับประชาชนในพื้นที่ ประกอบกับผู้ช่วยวิจัยได้อธิบายแบบสอบถาม คำถาม ซึ่งข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ในบทที่ 5 ได้จากคำตอบของประชาชนในพื้นที่ ข้อมูลที่ได้มาจึงค่อนข้างจะสมบูรณ์ ผู้ศึกษาเห็นว่าเป็นการลดความคลาดเคลื่อนของผลการศึกษาได้ส่วนหนึ่ง

กลุ่มประชากรตัวอย่างในการศึกษา เรื่องกระบวนการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีขอบเขตการศึกษาอยู่ใน 10 ตำบล ของอำเภอห้วยแถลง จ.นครราชสีมา คือ ตำบลห้วยแถลง ตำบลห้วยแคน ตำบลตะโก ตำบลจิ้งจิว ตำบลหลุ่งตะเคียน ตำบลหลุ่งประดู่ ตำบลกงรถ ตำบลหินดาด ตำบลทับสวาย ตำบลเมืองพลับพลา ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสภาพแวดล้อม

ข้อมูลทั้งหมดที่เก็บได้นี้ เป็นตัวชี้วัดถึงกระบวนการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทั้งหมดในอำเภอปะปนกัน โดยอาศัยอายุ เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ของผู้ตอบ เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ของท้องถิ่นตนเอง

ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ในเดือนที่ 1 ผู้ศึกษาได้ออกแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้ออกสัมภาษณ์ด้วยตนเอง พร้อม ๆ กับนักศึกษาในพื้นที่กลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ช่วยในการทำวิจัย
2. ในเดือนที่ 2 และ 3 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เก็บได้จากทุกเขต มาตรวจสอบว่าข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ จากนั้นจึงนำมาลงรหัส และนำเข้าประมวลผลข้อมูลในคอมพิวเตอร์

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมานั้น ได้แยกตัวอย่างที่เก็บมาจากเขตต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 การกระจายของแบบสอบถามการวิจัย อ.ห้วยแถลง จ.นครราชสีมา

ตำบล	จำนวนแบบสอบถาม	ร้อยละ
1. ตำบลห้วยแถลง (มีสุขาภิบาล 1 แห่ง)	94	18.50
2. ตำบลตะโก	72	14.17
3. ตำบลหูล่งประดู่	67	13.19
4. ตำบลหูล่งตะเคียน	32	6.30
5. ตำบลหินดาด (มีสุขาภิบาล 1 แห่ง)	90	17.71
6. ตำบลห้วยแคน	30	5.91
7. ตำบลกงรถ	30	5.91
8. ตำบลจี่ว	31	6.10
9. ตำบลเมืองพลับพลา	30	5.91
10. ตำบลทับสวาย	32	6.30
รวม	508	100

2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ได้ออกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงนำมาทำการคัดเลือก แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ของข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยที่จะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เพื่อที่จะยืนยันหรือปฏิเสธสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษา เรื่อง กระบวนการเลือกสรรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ศึกษาได้แยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ประเภท คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนภายในกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนหาความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปร มีรายละเอียดต่อไปนี้คือ

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ โดยการแจกแจงความถี่ของข้อมูล หาค่าเฉลี่ย ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คุณสมบัตินี้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ควรจะเป็น, การยอมรับความเป็นผู้นำ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

- การวิเคราะห์ความแปรปรวน เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งตัวแปรต้น ผู้ศึกษาได้ใช้ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนตัวแปรตาม ผู้ศึกษาได้นำเรื่องคุณสมบัตินี้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่ควรจะเป็น, การยอมรับความเป็นผู้นำ ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบทบาททั่วไปของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อหาความสัมพันธ์กับตัวแปรต้น โดยผู้ศึกษาได้แบ่งระดับของการวิเคราะห์ ออกเป็น 3 ระดับ คือ สูง กลาง ต่ำ เป็นการแสดงผลรวมของความคิดเห็นที่แตกต่างกันของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อความเข้าใจในการอธิบาย และไม่สร้างความสับสนในการศึกษาวิเคราะห์ ได้แบ่งช่วงออก 3 กลุ่ม กลุ่มละ 33.33% เพื่อจะได้ค่าที่เท่ากันในการหาความสัมพันธ์กับตัวแปรต้น (ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม)

การวิเคราะห์ข้อมูล ที่หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ผู้ศึกษาไม่ขอให้นำตัวแปรอิสระบางตัว คือ เพศ สถานที่เกิด และอาชีพ ของประชาชนมาอธิบายค่าแกมมา เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้เป็นตัวแปรประเภท Ordinal Scale

หลังจากที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษาจะนำมาสรุปว่า รายงานการวิจัยตรงตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ อย่างไร